

tene kite, med kitami pa rudeče trakove zamotane. Zgodaj v jutro nosijo v Bistrico žito na herbtu v mlin svoje národne pesmi prepevaje.

S čim se pa živé Čiči? — Ker je narava Čičariji malo rodovitne zemlje podelila, morajo si Čiči po drugih potih potrebne hrane iskati. Ti, ki so blizu Reke, nosijo na svojem herbtu, ali na osličku ali pa muli derva v Reko, in se s tem živijo. Blizu gozda stanujoči hodijo v gozd, žgéjo oglje in ga na okoli prodajejo; največ ga v Reko in Terst na mulah znosijo. Ti ogljarji so po največ Munci, Žejanci in Bergajci. Kaj bi ti revni ljudje počeli, ako bi gozda ne imeli? — Najbolj znani po svetu so tisti Čiči, ki jesih prodajejo in pa tisti, ki nosijo perišče, lorbarja, daleč po svetu in si s tem potoma miloščine prosijo.

Ženitovanje obhajajo jeseni, ko se kostruni in ovce odebelé. — Pri pogrebih spremljajo vsi sorodniki, znanci in prijatelji mertvega na pokopališče. Ko je mertvi zakopan, veržejo se soródniki na grob, ter milo jokaje vsa dobra dela mertvega naštevajo; potlej gredó vsi skupaj na dom pokopanega merliča, kjer napravijo veliko pojedino in dostikrat vso žalost v kozarcu dobrega vina vtópé.

Čuden je res človek; od žalosti do veselja je večkrat le majhen — korak.

(Po Novicah.)

Nebeška znamenja. (Koledar.)

Učenjaki razdeljujejo vso zvezdno nebó v več manjših delov. Vsakateremu teh delov so dali posebno imé, kakor se jim je prav in primerno zdelo. Ravno tako imenuje tudi priprosti kmet nekatere zvezde voznika, druge šmarni križ, Jakobova palica itd. Tako so učenjaki eno skupino zvezd imenovali vodnarja, drugo ribe itd.

Kedar toraj v pratiki beremo od nebeških znamenj, mislimo si vselej take razdelke zvezdnega neba, in posebno tiste zvezde, katere solnce vsako leto enkrat prehodi, ki toraj kakor en kolobar našo zemljo obdajajo. Luna obhodi vseh dvanajst nebeških znamenj vsak mesec enkrat, ker se v tolikem času enkrat okoli naše zemlje zasuče.

Bog je namreč na sinjem nebu postavil krasno uro, ki nam kaže, kako hitro ure, dnevi in leta tekó. Nebeška znamenja so tisti svitli kazalci, po katerih čas preračunimo in svoja vsakdanja opravila razdelujemo. Ker je ta ura za večino ljudi previsoka in jo tudi večkrat oblaki zakrivajo, dobivamo vsako leto posebne knjižice, v katerih beremo premembe časa; te knjižice imenujemo „pratika“. V pratiki beremo, da ima leto 12 mesecev, 52 tednov, teden 6 delavnikov, in da je razen nedelj še 16 zapovedanih praznikov.

Navadno leto se začne sé 1. prosincem. Kristjanje štejemo svoja leta po Kristusovem rojstvu. Gerki imajo svoje praznike 12 dni pozneje od nas.

Mesece imenujemo ali po praznikih, ali po opravlilih ljudi, ali pa po kakovosti letnih časov; najbolj navadna so latinska imena. Meseči imajo po 30 in po 31 dni; svečan ima v navadnem letu 28 in v prestopnem letu 29 dni. Prestopni dan je vselej na sv. Matije dan.

Vsak dan obhajamo spomin enega ali več svetnikov, katere sv. cerkev praznuje Bogu na čast in nam v podučenje. Imenujejo se nepremakljivi prazniki. So pa zapovedani prazniki, o katerih se preneha od dela in katere moramo praz-

novati, in odpravljeni prazniki ali tako imenovani soprazniki, o katerih je dopuščeno, da se navadna dela opravljajo.

Cerkveno leto se začneja s prvo adventno nedeljo, katera je precej po sv. Andreji. Advent pomeni toliko kakor prihod Zveličarja in ima 4 tedne v spomin, da je svet 4000 let čakal na odrešenje. V cerkvenem letu so pa tudi premakljivi prazniki; ravna se pa po velikej noči, ki nas spominja na Kristovo vstajenje. Sv. cerkev je v cerkvenem zboru v Niceji sklenila, da se ima velikanoč ali vuzem praznovati vselej prvo nedeljo, ki pride za polno luno, ko sta v spomladi noč in dan enako dolga; če pride polna luna na nedeljo, praznuje se velikanoč prihodnjo nedeljo; nikedar pa ni velike noči pred 22. sušcem ali po malem travnu. Prej ko je velikanoč, krajši je predpust, pozneje ko je velikanoč, daljši je predpust.

Vsak letni čas (vsaki kvatri) nam prinaša veselje in opravke, pa tudi svoje težave.

Mlado leto ali spomlad začneja se z drugo polovico sušca meseca, kakor se bere v pratiki, in je dragi čas setve. Spomladanski kvatri so drugi teden o postu, tačas prosimo, da bi nam ljubi Bog blagoslovil setev.

Poletje se začneja z drugo polovico rožnika, po prazniku sv. Alojzija in je čas truda in potú. Poletenski kvatri so prvi teden po binkošti, ter opominjajo verne, da naj prosijo dobre letine.

Jesen je po soprazniku sv. Mateja; tačas žanjejo in nabirajo tisti, ki so pridno sejali in sadili. Jesenski kvatri so precej po Križevem, in opominjajo Boga prositi, da se poljski sadeži srečno spravijo pod streho.

Zima se začneja v pratiki po sv. Tomaži, in je tihi čas pokoja in užitka. Zimski kvatri so tretji teden v adventu; verni takrat prosijo, da bi jim nabrani sadež koristil, poleg tega naj bi pa tudi svoje duše ne pozabili.

Kakor ima leto štiri dōbe, tako ima človeško življenje tudi štiri dōbe. Blagor temu, kedōr ne zamudi nobene dobe in se skerbno pripravlja za večnost.

V koledarji so tudi napovedani semnji. Semnji so koristna naprava obertniji in tergovini; toda semnje prevečkrat obiskovati ne kaže; ako nimaš kaj prodajati in kupovati, ostani raje doma. Ako se družega ne izgubi po semnjih, izgubi se čas; a čas je najdražje blago na svetu; izgubljeni čas se nikedar več ne poverne.

Koledar naj nas opominja na opravke vsakdanjega življenja; neprenehani tek časa naj nas pa opomni minljivosti vsega posvetnega veselja. Posebno naj nas pa kerščanski prazniki opominjajo, da v minljivem življenji skerbimo za večno življenje, kajti tukaj je čas setve, v večnosti bode žetev.

* * *

Otroci! Čas je dereča voda; če nam kaj prinese, hitro nam zopet vzame. Naglo tečejo prijetni dnevi vaše mladosti. Mine dan, mine mesec, in tako leto za letom. Kmalu boste stari, in od vaših prijetnih mladih let ne bode vam družega ostalo nego to, kar ste se dobrega in lepega naučili. Kmalu se vam bode skriló solnce življenja za goro temnega pokopališča — v večni zatón. Ne pustite tedaj prezlatega časa brez dobička za vašo časno in večno srečo odhajati!